

II S 305/16

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Magdalena Meroń-Pomarańska (spr.)

Sędziowie: SO Agnieszka Cholewa - Kuchta

SO Anna Nowak

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi J. K.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie

o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie, sygn. akt I C 3571/14/K

postanawia:

I. stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie, Wydział I Cywilny pod sygn. I C 3571/14/K nastąpiła przewlekłość postępowania;

II. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie na rzecz skarżącego J. K. kwotę 3.000 (trzy tysiące) złotych,

III. oddalić skargę w pozostałej części;

IV. polecić Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie zwrot na rzecz skarżącego kwoty 100 zł (sto) złotych tytułem uiszczzonej opłaty od skargi;

V. zasądzić od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie na rzecz skarżącego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSO Agnieszka Cholewa – Kuchta SSO Magdalena Meroń – Pomarańska SSO Anna Nowak

UZASADNIENIE

W skardze złożonej w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki skarżący J. K. domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie, sygn. akt I C 3571/14/K oraz przyznania z tego tytułu od Skarbu Państwa kwoty 3.000 zł, a także nakazania Sądowi rozpoznającemu sprawę rozpatrzenie, w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia w sprawie niniejszej skargi, wniosków powoda o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania biegłego lub opinii uzupełniającej biegłego oraz dowodu z

dokumentacji zdjęciowej zawartych w zarzutach do opinii biegłego z dnia 2 marca 2016 roku, oraz nakazanie zwrotu uiszczonej opłaty stałej od skargi w kwocie 100 zł.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że w dniu 9.05.2014 r. wystąpił do Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie z pozwem przeciwko (...) S.A. w sprawie o zapłatę zadośćuczynienia na rzecz J. K. - poszkodowanego w wypadku komunikacyjnym. Pierwsza rozprawa wyznaczona została dopiero po złożeniu pisma powoda z prośbą o podjęcie czynności, po przeszło 9 miesiącach oczekiwania. Na następną rozprawę wezwano świadka i powoda, a rozprawa odbyła się kolejne 4 miesiące później. Następnie w sprawie został wyznaczony biegły. Opinia biegłego wpłynęła do powoda po prawie 9 miesiącach od rozprawy. Powód złożył do opinii zarzuty w wyznaczonym terminie, to jest dnia 2 marca 2016 roku i od tego czasu, tj. od niemal 8 miesięcy, nie zostały podjęte żadne dalsze czynności w sprawie.

Skarb Państwa -Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie wniósł o oddalenie skargi podnosząc, iż w jego ocenie nie zachodzą okoliczności wskazujące na przewlekłość postępowania.

Sąd Okręgowy przeprowadził analizę akt o sygn. I C 3571/14/K, która przedstawia się następująco:

W przedmiotowej sprawie pozew został złożony w dniu 13 maja 2014 roku (data wpływu). Sprawa została przydzielona referendarzowi, który w dniu 2 czerwca 2014 roku stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty. Zarządzeniem z dnia 23 czerwca 2014 r. przydzielono sprawę do referatu sędziego Bartłomieja Mikosza, a w dniu 9 lipca 2014 r. akta sprawy przedłożono sędziemu referentowi. Pismem złożonym w dniu 26 listopada 2014 r. powód wnosił o wyznaczenie terminu pierwszej rozprawy w sprawie. Zarządzeniem z dnia 24 listopada 2014 r. sędzia referent wyznaczył termin rozprawy na dzień 30 stycznia 2015 r. polecając zawiadomić pełnomocnika powoda oraz pozwanego doręczając mu pozew oraz zobowiązując go do złożenia odpowiedzi na pozew. Powyższe zarządzenie ekspediowane zostało w dniu 19 grudnia 2014 r. W dniu 14.01.2015 r. wpłynęła odpowiedź na pozew pozwanego (...) S.A. w W.. Na rozprawie w dniu 30 stycznia 2015 r. przesłuchani zostali dwaj świadkowie, a rozprawa została odroczone z terminem na dzień 7 maja 2015 r. Postanowieniem z dnia 6.02.2015 r. Sąd Rejonowy rozstrzygnął w przedmiocie wniosku świadka o zwrot kosztów stawiennictwa w sądzie. Termin rozprawy wyznaczony na dzień 7 maja 2015 r. został odwołany i na kolejnej rozprawie wyznaczonej na dzień 2 czerwca 2015r. przesłuchano świadka oraz powoda. W dniu 26 czerwca 2015 roku ekspediowano odezwę do biegłego o sporządzenie opinii w sprawie, która powróciła z adnotacją „niepełny adres”. Zgodnie z zarządzeniem sędziego referenta w dniu 5.08.2015 r. odezwa została ponownie ekspediowana do biegłego. Pismami z dnia 28 września 2015 r. oraz 21 października 2015 r. Sąd ponaglał biegłego o odbiór akt i sporządzenie opinii wskazanej w odezwie. W dniu 23 października 2015 r. wpłynęło pismo biegłego, w którym w odpowiedzi na wezwanie z dnia 28 września 2015 r. wskazał, iż nie otrzymał powyższego pisma wskazując jednocześnie adres, na który prosił o przesłanie akt. W dniu 29 października 2015r. odezwa wraz z aktami sprawy została ekspediowana do biegłego. W dniu 28 grudnia 2015r. wpłynęła do Sądu sporządzona przez biegłego opinia. Postanowieniem z dnia 8 lutego 2016 r. Sąd Rejonowy przyznał biegłemu wynagrodzenie za sporządzenie opinii w sprawie zgodnie z przedłożonym przez niego w tym przedmiocie rachunkiem, polecając zarządzeniem z tego dnia odpis opinii biegłego doręczyć pełnomocnikom stron wzywając do zgłoszenia ewentualnych zarzutów do opinii w terminie 2 tygodni pod rygorem pominięcia zarzutów zgłoszonych później. W dniu 17 marca 2016 r. wpłynęło pismo procesowe powoda, w którym podniesione zostały zarzuty w stosunku do sporządzonej przez biegłego opinii. Zarządzeniem z dnia 18 kwietnia 2016 r. sędzia referent odpis powyższego pisma polecił doręczyć biegłemu celem ustosunkowania się do zarzutów oraz ewentualnie o sporządzenie opinii uzupełniającej. Powyższe zarządzenie zostało ekspediowane do biegłego w dniu 5 maja 2016 r. Zgodnie z zarządzeniem sędziego referenta w dniu 22 lipca 2016 r. zarządzenie o doręczeniu biegłemu zarzutów do opinii ponownie zostało ekspediowane do biegłego na prawidłowy adres. W piśmie z dnia 13 sierpnia 2016 r. biegły podtrzymał sporządzoną w sprawie opinię. Zarządzeniem z dnia 20 października 2016 r. sędzia referent polecił odpis powyższego pisma biegłego doręczyć pełnomocnikom stron oraz wyznaczył termin rozprawy na dzień 8 grudnia 2016 r. , na którym uznając sprawę za wyjaśnioną do rozstrzygnięcia zamknął rozprawę i ogłoszenie wyroku odroczył do dnia 9 grudnia 2016 r. W dniu 9 grudnia 2016 r., ogłoszony został wyrok w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r., Nr 179, poz. 1843) określa w art. 2 ust. 1 pojęcie przewlekłości postępowania stanowiąc, że przewlekłość zachodzi wówczas, gdy postępowanie w danej sprawie trwa dłużej niż to jest konieczne do wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne do rozstrzygnięcia sprawy, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawikłaności, znaczenia dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron. Normatywna treść powołanego przepisu wskazuje wobec tego, że przewlekłość postępowania ma miejsce wówczas, gdy trwa ono ponad konieczność niezbędną do wyjaśnienia istotnych dla końcowego rozstrzygnięcia okoliczności faktycznych i prawnych, leżących w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu.

W świetle brzmienia zdefiniowanych zacytowanymi uregulowaniami przesłanek przewlekłości, oraz w świetle poczynionych w sprawie ustaleń co do przebiegu postępowania, które zdaniem skarżącego dotknięte było przewlekłością, stwierdzić należało, że skarga była zasadna. Skarżący przewlekłości postępowania upatrywał w niedostatecznym skoncentrowaniu czynności sądu na pierwszym etapie postępowania poprzedzającym wyznaczenie pierwszej rozprawy w sprawie, a także w dalszym toku sprawy w zakresie przeprowadzonego w sprawie dowodu z opinii biegłego. Stanowisko skarżącego w pełni zasługiwało na podzielenie. Z analizy przebiegu postępowania w sprawie objętej skargą wynika bowiem, iż po przedłożeniu w dniu 9 lipca 2014 r. akt sprawy sędziemu referentowi po stwierdzeniu przez referendarza sądowego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w sprawie i pomimo okoliczności, iż złożony przez skarżącego pozew nie był obciążony brakami formalnymi, nie została podjęta przez okres ponad czterech miesięcy żadna czynność w sprawie, w szczególności nie został odpis pozwu doręczony pozwanemu ani też nie został wyznaczony termin rozprawy w sprawie. Dopiero zarządzeniem z dnia 24 listopada 2014 r. sędzia referent wyznaczył termin rozprawy na dzień 30 stycznia 2015 r. polecając zawiadomić pełnomocnika powoda oraz pozwanego doręczając mu pozew oraz zobowiązując go do złożenia odpowiedzi na pozew. Powyższe skutkowało zwłoką w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy. Przewlekłość postępowania w rozumieniu art. 2 ust. 1 w/w ustawy miała miejsce także w dalszym etapie postępowania i związana była z przeprowadzonym w sprawie dowodem z opinii biegłego. Pomimo bowiem, iż odezwa ekspediowana do biegłego w dniu 26 czerwca 2015 r. nie została doręczona z uwagi na niedokładny adres, na który została skierowana, Sąd Rejonowy polecając ponownie przesłać biegłemu odezwę, co nastąpiło w dniu 5 sierpnia 2015 r., w dalszym toku postępowania ograniczył się do ponagleń kierowanych do biegłego pismami z dnia 28 września 2015 i 21 października 2015 r. o odbiór akt i sporządzenie opinii zgodnie z odezwą, nie podejmując żadnych czynności zmierzających do weryfikacji, czy odezwa o sporządzenie opinii została biegłemu w sposób prawidłowy doręczona. Jak wynikało zaś z pisma biegłego złożonego w dniu 23 października 2015 r. w istocie adres ten nie był prawidłowy i ostatecznie po wskazaniu przez biegłego prawidłowego adresu dopiero w dniu 29 października 2015 r. odezwa wraz z aktami sprawy została ekspediowana na prawidłowy adres biegłego. W rezultacie powyższego sporządzona w sprawie opinia przez biegłego została złożona w dniu 28 grudnia 2015 r., a zatem po upływie 6 miesięcy od dopuszczenia przez Sąd Rejonowy dowodu z opinii biegłego oraz sporządzeniu w tym przedmiocie do biegłego odezwy. Nieuzasadniona zwłoka w podejmowaniu czynności przez Sąd miała także miejsce na etapie doręczenia biegłemu zarzutów, które zostały wniesione przez powoda do sporządzonej przez biegłego opinii. Złożone przez powoda pismo procesowe w tym przedmiocie, które sędzia referent zarządzeniem z dnia 18 kwietnia 2016 r. polecił doręczyć biegłemu celem ustosunkowania się do wniesionych zarzutów, zostało ekspediowane do biegłego w dniu 5 maja 2016 r. na nieprawidłowy adres, choć już przy doręczaniu biegłemu odezwy o sporządzenie opinii w sprawie, biegły wskazał adres, na który należy doręczać mu korespondencję. Spowodowało to zwłokę w przeprowadzeniu przedmiotowego dowodu, albowiem zarzuty do sporządzonej przez biegłego opinii ostatecznie dopiero w dniu 22 lipca 2016 r. zostały ekspediowane na prawidłowy adres biegłego, w rezultacie czego w dniu 13 sierpnia 2016 r. biegły złożył pismo, w którym podtrzymał dotychczas sporządzoną opinię w sprawie. W rezultacie czego ustosunkowanie się przez biegłego do wniesionych przez powoda zarzutów do opinii trwało blisko cztery miesiące, co stanowi przejaw naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, czyniąc skargę w tym zakresie zasadną.

W świetle powyższego za uzasadnione Sąd Okręgowy uznał również żądanie przyznania z tego tytułu na rzecz skarżącego od Skarbu Państwa kwoty 3000 zł tytułem zadośćuczynienia. Zgodnie z treścią art. 12 ust. 4 cyt. wyżej ustawy sąd może w razie uwzględnienia skargi, na żądanie skarżącego, przyznać od Skarbu Państwa odpowiednią sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20.000 zł. Zasądzenie odpowiedniej sumy stanowi rekompensatę za naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Żądanie skarżącego z tego tytułu zasługiwało w ocenie Sądu Okręgowego w pełni na uwzględnienie wzięwszy pod uwagę poczynione powyżej ustalenia oraz okres jakiego dotyczyła przewłoka w rozpoznaniu sprawy. Wszystkie te okoliczności przy uwzględnieniu charakteru zaistniałej przewlekłości zasadnym w ocenie Sądu Okręgowego czynią zasądzenie tytułem poniesionej przez skarżącego szkody żadnej przez niego z tego tytułu kwoty 3.000 zł. Przyznanie sumy pieniężnej za zaistniałą przewłokę postępowania winno bowiem stanowić względem skarżącego rekompensatę tego, co określane jest jako "szkoda niepieniężna", "szkoda niemajątkowa", "krzywda moralna", a przyznana kwota w tym kontekście jest adekwatna do zaistniałej przewłoki.

Wobec zakończenia przez Sąd Rejonowy postępowania i wydania wyroku w sprawie bezprzedmiotowe było natomiast żądanie wydania Sądowi Rejonowemu poleceń wykonania czynności wskazanych w skardze, wobec czego skarga w tej części została oddalona.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 12 ust. 2 i ust.4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.). O kosztach postępowania orzeczono przy zastosowaniu art. 17 ust. 2 w/w ustawy oraz § 14 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Agnieszka Cholewa – Kuchta SSO Magdalena Meroń – Pomarańska SSO Anna Nowak